

माणसाची खैर नाही

माणूस म्हणजे माणुसकीचा झरा असे काही दशकांपूर्वीचे गणित असायचे, असे माझी आजी सांगायची. मामाही सांगायचा. ते तेवढं कळायचं नाही. मामाच्या दशकापूर्वीचा माणूस म्हणजे किती मायाळू व दयाळू असेल, ते आता केवळ कल्पनेतच पाहायचे. हे पाहणे हा तसा मनाचा खेळ. माणूस पूर्वी आतिथ्यशील होता. त्याचे वागणे अतिशय नम्र. भाविकही. अनिसवाले रागावतील. पण त्यांनी माझ्यावर न रागावता भावुकपणा तेवढा त्यातून घ्यावा.

हे सगळं पुराण आठवण्याचे कारण म्हणजे. परवा परवा अगदी परवा परवाच माझे काही दोस्त या जगातून नाहिसे झाले. मी चालतो तो रस्ता माझा मित्र असतो. माझ्याशी तो हितगुज करतो. तसेच त्या रस्त्यावरची सगळी अगदी सगळी परवा परवापर्यंत जिवंत असलेली झाडेही माझे मित्रच. त्यांना मी आप्त व मित्रच मानतो. त्यांच्या सहवासाने मला सुखाची सावली मिळते. माझे दुःखाचे उन व त्याचे चटके टळतात. परवा परवा माझ्या नेहमीच्या रस्त्यावरील वाहतूक थांबलेली. नंतर ती दुसरीकडून वळवली गेली. मी पादचारी. त्यामुळे मला फारसे वळण घ्यावे लागत नाही. मी थोडा पुढे येताच माझ्या कानी कोणाचे तरी रुदन पडले. मी थबकलो आणि नंतर हबकलोही. माझ्या भोवतीचे रुदन केवळ माझ्याच कानी पडत असावे. कारण कोणीच थांबत नव्हता. कोणाचेच पाऊल अडत नव्हते. प्रत्येकजण मरणघाईने पुढे जात होता. ते रुदन होते. रस्त्यावरून खाली कोसळू लागलेल्या काही झाडांचे. लोक त्यावर सपासप घाव घालून निर्दयीपणे त्यांची हत्या करित होते. कोणीच त्याबद्दल ब्र काढित नव्हते. कोणी त्यांना अडवायचे? प्रत्येकाला स्वतःत गुफून राहणे आवडते. कोसळणारे झाड मला अखेरचा निरोप देत होते. माझे हृदय विदीर्ण झाले. दुःखी झाले पण मी असाहाय्य व दुबळा. मी खंत खेद करित खाली मान घालून चाललो. त्या झाडांचे तसे अवेळी कोसळणे माझ्या हृदयाला पीळ घालत होते. मी त्या धक्क्यातून सावरू शकत नव्हतो. झाडांकडे मी अपराधी मनाने पाहिले. त्याला माझी भावना कळाली. ते खुणेनेच असो असे म्हणून गेले.

त्या झाडांनी मला जाताना तो संदेश दिला, त्यांचे फांदीतून निस्तेज होत जाणारे डोळे पाहून मला आतल्या आत भडभडून आले. ती भावना मी दाबू शकलो नाही. मी भावनावश होतो अशा वेळी. ज्ञत्या झाडांचे अश्रू आता मला छळतील का? ज्यांनी मारले त्यांचे जीवन त्यांना आता ते जाळतील का? असे क्षणभर वाटून गेले. झाडांच्या त्या तुटण्याने मीच तुटत होतो जणू. माझी ही भावफुले त्या झाडांना अर्पण करताना काल त्यांचे अखेरच अवशेष पाहत होते.

आजच वृत्तपत्रात बातमी वाचली, की बलात्कार करणाऱ्या शिपायाला शिक्षा झाली. या झाडांवर बलात्कार करून नंतर त्यांचे शिरकाण करणाऱ्यांना कोण शिक्षा करणार? निसर्ग करील ती शिक्षा मग सगळ्यांनाच भोगावी लागते. माझे मन मला कुरतडू लागले. त्या रात्री मला झोप आली नाही. ती घटना मनाला पीळ घालत होती.

रात्री अडीच वाजता कवितांच्या वहीत लिहिले.

झाडं व मुली वयात आल्या की

त्यांच्या नजरा वखवखू लागतात.

त्या नजरांनीच ती लागतात सुकू

वेदनांनी त्यांचे डोळेही सुजतात

त्यांच्यावर बलात्कार करून त्या नजरा

हातही टाकतात, अन् कलम करतात देह व मन

ही अश्राप झाडे व मुली फुत्कारून

त्यांच्या नजरा बाद करतील

तो दिवस दूर नाही,

मित्र असलेला माणूस वैरी झाला आता त्यांची खैर नाही....

प्रकाश रामचंद्र क्षीरसागर, ताळगाव, गोवा.